

MOESTUINIEREN OP LANDGOED RHIJNESTEIN

Een moestuin bij landgoed Rhijnestein: wie wil dat nou niet? Inwoners van Cothen zijn de gelukkigen. Ze moeten dan wel tuinieren zonder kunstmest of insecticidenspuit. Nieuwe gegadigden moeten geduld hebben, want er is inmiddels een lange wachtlijst.

TEKST & FOTO'S: DANIELLE VAN VLEUTEN

Als je Cothen binnenrijdt, zie je landgoed Rhijnestein al snel liggen. Wie met een bootje op de Kromme Rijn vanuit Wijk bij Duurstede richting Utrecht koerst, wacht een aangename verrassing. Het landgoed is al vier generaties in het bezit van de familie van Frederique Reigersman. Ze woont er sinds vier jaar zelf met haar gezin. 'Ik leerde het landgoed kennen toen mijn oma er nog woonde', vertelt ze. 'Toen zij stierf, ruim veertig jaar geleden, zijn mijn ouders hier gaan wonen. Mijn moeder hield van tuinieren en heeft planten aan de tuin toegevoegd.' Momenteel wordt de oude tuin gerenoveerd, met gebruikmaking van het Fonds Erfgoedparels van de provincie. Voor de zomer van 2024 zal het landgoed er weer prachtig bij liggen.

'Jammer dat mijn ouders dat niet meer kunnen zien.'

VROUWEN AAN HET ROER

Bijzonder aan Rhijnestein is dat het langs de rivier ligt en direct bij het dorp Cothen. Kern van het landgoed is de toren met een gracht eromheen. In de middeleeuwen maakte het deel uit van de zogeheten ridderhofsteden, waarvan er in de streek tussen Utrecht en Wijk bij Duurstede vele liggen. Rhijnestein werd niet op de officiële lijst van ridderhofsteden geplaatst omdat de eigenaar een vrouw was. 'Zo ging dat in die tijd', zegt Reigersman. 'Het is de afgelopen generaties nog steeds in vrouwenhanden geweest. Eerst in die van mijn oma, vervolgens van mijn moeder en nu van mij.'

RESTAURATIE

De toren en het poortgebouw stammen uit ongeveer 1300. Het landgoed kwam in 1827 in bezit van de familie. De tuin raakte langzaam in verval. Sommige bomen bleken dermate oud dat ze geen lang leven meer zullen hebben. 'Om te voorkomen dat het hier kaal zou worden, hebben we onder meer de bomen aan de toegangslaan vervangen', vertelt Reigersman. De art deco-achtige rozentuin uit begin twintigste eeuw wordt ook helemaal vernieuwd. De vakken liggen er inmiddels weer strak omkaderd bij. Er zijn nieuwe rozen aangeplant, maar ook historische exemplaren hebben er opnieuw een plekje gekregen. De oudste, Rosa 'Comte de Chambord', is van ongeveer 1850. Van oudsher zijn

er ook fruitboomgaarden, die elk jaar verschillende soorten appels, peren en kweeperen opleveren. Deze zijn vooral bedoeld voor eigen consumptie. 'We maken er ook sap van en sinds kort cider. In de buurt zit een ciderstokerij. Mijn man is daar dol op.'

VOLKSTUINTJE VOOR INWONERS

De grond op het landgoed bestaat uit klei en is erg vruchtbaar. De moestuin heeft 16 percelen. Inwoners van Cothen kunnen een landje huren. Ze moeten dan wel biologisch tuinieren. 'We vinden het belangrijk dat er niet gespoten wordt en geen kunstmest wordt gebruikt', zegt Reigersman. Begin maart wordt er alweer hard gewerkt in de moestuin. 'Het is een hechte club mensen, ze kennen elkaar allemaal.' De formaten van de percelen zijn verschillend. De ene wil een klein

Zomer in de moestuin.

stukje, de ander een groot stuk. Op de moestuin staan een monumentale kas en koude bakken van honderd jaar oud. Die kunnen ook worden gehuurd. Aan een kant van de omheinde moestuin staat een muur. 'Die is niet zo oud. In de jaren tachtig van de vorige eeuw is die opnieuw opgebouwd.'

ECOLOGIE EN CULTUURHISTORIE

Het landgoed is in beheer van een bv waarvan de familie aandeelhouder

Frederique Reigersman in de moestuin.

is. Uit de nalatenschap van een tante van Reigersman is tien jaar geleden de stichting Rhijnestein opgericht. Het doel is behoud van de grote diversiteit aan flora en fauna, evenals van de ecologische en cultuurhistorische waarde van de monumentale tuinaanleg op het landgoed en in Cothen. De tuin en het park rondom het huis zijn in de negentiende eeuw in Engelse landschapsstijl aangelegd. Kenmerkend zijn de zichtassen, de zogeheten 'boulevard' langs de Kromme Rijn en de berceau van kastanjabomen. De gracht rondom het landgoed is recent uitgebaggerd. Daarbij is ook de dam doorgebroken die was aangelegd nadat de oorspronkelijke ophaalbrug was verwijderd. 'We zien nu duidelijk meer leven in de gracht. Het was een belangrijke bijdrage aan de ecologische waarde.'

OMGEVING BETROKKEN HOUDEN

De sociale en maatschappelijke verbinding met het dorp en de gemeente is de derde pijler van de stichting. 'We vinden de verbinding met de omgeving belangrijk', zegt Reigersman. 'Die is er altijd geweest. In vroeger dagen werkten bewoners van het dorp hier als dienstmeisje of tuinman. Nu verhuren we de moestuin aan bewoners en verpachten we weilanden aan boeren.' De stichting draagt ook bij aan culturele activiteiten in het dorp, zoals het organiseren van concerten en openluchtvoorstellingen. 'We hebben ook de aanleg van een speelweide en het herstel van de kerk en de molen medegefinancierd.' De band met de omgeving wordt dus zowel op het landgoed zelf als in het dorp warm gehouden. 'We willen niet in een ivoren toren leven. We zijn onderdeel van Cothen en iedereen is hier welkom.' ●

Praktische informatie

Landgoed Rhijnestein ligt aan Rhijnestein 2 in Cothen (gemeente Wijk bij Duurstede). Tijdens Open Monumentendag kan het landgoed worden bezocht. Wandelpaden Kromme Rijnpad en Limespad gaan over de opengestelde wegen rond het huis. Een elektrisch aangedreven replica van een vrachtschip, dat vroeger tussen Wijk bij Duurstede en Utrecht voer, vaart in het seizoen één keer per dag. Met een kano of op de sub kan de Kromme Rijn worden bevaren. www.rhijnestein.nl